

MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA NASTAVLJA S IZDAŠNIM VIŠEGODIŠNIM FINANCIRANJEM

Višemilijunskim ulaganjima do obnove restauratorskih radova na iznimno

Dr. sc. Vesna Pascuttini-Juraga, pročelnica Konzervatorskog odjela u Varaždinu u intervjuu za Regionalni tjednik otkriva kakvi su svi bespovratnih sredstava "Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra". Osvrnula se i na obnovu varaždinskog Starog grada, Pa
u ljekarni Franjevačkog s

VARAŽDINSKA GRADSKA VIJEĆNICA

Lokacija prepuna zanimljivih arheoloških otkrića

Zgrada Gradske vijećnice predstavlja jedan od najznačajnijih ne samo arhitektonskih nego i kulturno-povijesnih spomenika grada Varaždina, a dominira glavnim gradskim trgom. Prema očuvanim dokumentima svoju tada kamenu kuću "domus lapidea", markgrof Juraj Brandenburški poklonio je 1523. godine gradu za gradsku vijećnicu, da bi to ostala do današnjih dana, a upravo je taj kontinuitet tradicije bitno izdvaja u odnosu na ostalu urbanu civilnu arhitekturu.

- Najstariji slojevi Vijećnice potječu iz srednjovjekovnog razdoblja, a nadograđivana je više puta tijekom povijesti. Trenutno je pri završetku energetska obnova Vijećnice, za što su projekti rađeni u suradnji s Konzervatorskim odjelom u Varaždinu, a također je obnovljen i toranj. Pritom su dozvoljeni suvremeni, energetske učinkoviti elementi u vidu nove energetske učinkovite vanjske stolarije, dizalica topline i drugo, a sve je usklađeno s konzervatorskim načelima i principima obnove. Također, u tijeku je i uređenje dvorišta Vijećnice. Prilikom svih radova provoden je arheološki nadzor i istraživanja, kako u podrumu tako i u dvorištu Vijećnice. Zanimljivost su i dva bunara u dvorištu vijećnice, od kojih će se jedan rekonstruirati i prezentirati, a drugi dokumentirati i zaštititi u arheološkom sloju – otkriva naša sugovornica od koje doznajemo da je pronađen i dio povijesnog opločenja dvorišta od oblutaka, te dijelovi arhitekture starijih objekata.

Pronađeni pokretni arheološki materijal datira se od druge polovice 15. stoljeća pa sve do 20. st.

- Kako bi se Vijećnica obnovila u što izvornijem obliku provedena su konzervatorsko-restauratorska istraživanja pročelja na temelju kojih je određena konačna prezentacija svih pročelja, s naglaskom na iznimnu povijesnu slojevitost same građevine. Lani je za građevinsku sanaciju i konzervatorske radove (sanacija kamenog portala i sokla) iz Programa zaštite i očuvanja nepokretnih kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija odobreno 15.926 eura. Također, za konzervatorsko-restauratorske radove na kamenim elementima pročelja, prozorskim otvorima i tornju iz Programa zaštite i očuvanja nepokretnih kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija 2023. godine odobreno je još 19.908 eura – ističe Pascuttini-Juraga.

PIŠE: JOSIP NOVAK
jnovak@regionalni.com

Ministarstvo kulture i medija u proteklom je dvogodišnjem razdoblju kontinuiranim ulaganjima u kulturnu infrastrukturu na području Medimurja i Varaždinske županije iznimno doprinijelo očuvanju baštine u spomenutom prostoru. Primjerice, Ministarstvo je dosad samo u maloj Općini Visoko u istraživanja, konzervaciju, sanaciju, obnovu zidova te pokretnih arheoloških nalaza na lokaciji Utvrde Čanjevo uložilo više od 300.000 eura. Međutim, kako doznajemo od dr. sc. Vesne Pascuttini-Juraga, pročelnice Konzervatorskog odjela u Varaždinu (KOV) - koji je između ostalog itekako involviran u brojne radove energetske obnove zgrada sa statusom kulturnog dobra – to je tek kap u moru jer Ministarstvo nastavlja s iznimno izdašnim financiranjem javnih potreba u kulturi dvije najsvevernije hrvatske županije.

Dvorac Batthyany

Podsjećamo, Dvorac Batthyany - Strattmann Hrvatskog restauratorskog zavoda u Ludbregu, Memorijalna kuća Ladislava Kralja Medimurca Muzeja Medimurja u Čakovcu i Dječje kazalište Branka Mihaljevića u Osijeku, nove su zgrade kojima je Ministarstvo kulture i medija početkom listopada dodijelilo sredstva u okviru Poziva na dodjelu bespovratnih sredstava "Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra" u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Spomenuti, reprezentativni kompleks dvorca Batthyany sastoji se od četverokrilnog trokatnog dvorca, dviju zasebnih dvokatnih zgrada i prostranog perivoja. - Dvorac Batthyany u Ludbregu pojedinačno je zaštićeno kulturno dobro, a prvi spomen dvorca u pisanim izvorima potječe iz 1320. godine. Svoj današnji izgled dobio je radikalnom pregradnjom polovicom 18. stoljeća. U sklopu dvorca nalazi se dvorska kapela oslikana kvalitetnim baroknim oslikom. Osnovni perimetri zapadnog, sjevernog, a vjerojatno i istočnog krila nastali su u gotičkom vremenu. To dokazuju pronađeni gotički otvori u zidu 1. kata, s profiliranim kamenim okvirima karakterističnim za 15. stoljeće. Oko kaštela se protezao obrambeni zid sa četiri okrugle kule, te s vanjskim ulazom na južnoj strani, preko pomičnog mosta nad opkopom s vodom. U razdoblju renesanse, izgrađen je čak vanjski zid s okruglim kulama jer u 16. stoljeću ludbreški kaštel ima važnu ulogu u obrani tog

kraja od Turaka. Godine 1745. Ludwig Batthyany započinje s radikalnom obnovom dvorca. Stari kaštel je predodredio njegovu tlocrtnu dispoziciju i prostornu organizaciju, a iz temelja je podignuto jedino južno krilo, smješteno južnije od starog. Treba znati da je vanjština dvorca nakon obnove potpuno izgubila gotičko – renesansna obilježja. Sve četiri fasade rastvorene su pravilnim ritmom prozorskih osi, a zidna je površina raščlanjena stiliziranom rustikom, vijenicima i pilastrima. Naglasak je

Projekt suvremene energetske obnove ludbreškog dvorca vrijedan je 2,7 milijuna eura

na glavnom pročelju s kamenim portalom u prizemlju – objasnila je Pascuttini-Juraga. U ovom dvorcu je danas smješten Hrvatski restauratorski zavod - Restauratorski odjel Ludbreg. Projekt energetske obnove dvorca vrijedan je 2,7 milijuna eura, a njegovom provedbom u vrijednu povijesnu građevinu implementirat će se suvremena rješenja. Ona će doprinijeti većoj funkcionalnosti prostora, dakako - u skladu s principima zaštite i očuvanja kulturne baštine.

Sanacija rodne kuće L.K. Medimurca

U razgovoru za Regionalni tjednik, pročelnica Konzervatorskog odjela u Varaždinu Osvrnula se i na energetske radove obnovu rodne kuće Ladislava Kralja Medimurca u Čakovcu. Podsjećamo, riječ je o najpoznatijem medimurskom slikaru 20. stoljeća, koji je ušao u anale začetaka modernog hrvatskog slikarstva. - Njegova rodna kuća smještena je unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline grada Čakovca. Dijelom je ugrađena prizemnica pravokutnog tlocrta nastala u drugoj polovici 19. stoljeća, sa stilskim karakteristikama historicizma. Danas je u vlasništvu Muzeja Medimurja Čakovec i u njoj je smještena Memorijalna zbirka Ladislava Kralja Medimurca. U njezinom se ambijentu može vidjeti pokušaj, osobne stvari, priznanja, slikarev atelje i galerija slikarstva u različitim tehnikama. U gradanskom vrtu koji se nalazi u dvorištu, održavaju se kulturne priredbe s ciljem popularizacije slikareva života i djela te likovne umjetnosti općenito. Provedbom mjera energetske obnove kuće utječe se na gospodarenje energijom i očuvanje topline, što će doprinijeti većoj

funkcionalnosti prostora i rješavanju problema nepovoljnih mikroklimatskih uvjeta u prostorijama i kapilarne vlage. Predviđena vrijednost projekta energetske obnove rodne kuće L. Kralja Medimurca je 226.402 eura – ističe naša sugovornica koja će nadgledati i radove na uređenju palače u kojoj djeluje Glazbena škola Varaždin. Jednokatna ugaona palača Erdödy-Patačić smještena je na zapadnoj strani Kapucinskog trga te predstavlja reprezentativnu i monumentalnu baroknu palaču, koju su oko 1762. godine izvan tadašnjih gradskih zidina izgradili grofovi Erdödy u marijaterzijanskom stilu. - Nakon Erdödyja vlasništvo preuzima obitelj Patačić, a potom 1834. godine, prodajom na javnoj dražbi prelazi u ruke vojske, koja je kao vojni objekt (Dom bivše JNA) posjeduje do početka 90-ih godina prošlog stoljeća. Palača Erdödy-Patačić pojedinačno je zaštićeno kulturno dobro i cjelina ove palače sastoji se od same izvorne zgrade palače L. tlocrta te kasnije dograđenih krila kojima zatvara prostrano unutarnje dvorište. Unatoč kasnijim pregradnjama i adaptacijama, ostala je očuvana izvorna kasnobarokna struktura. Palača Erdödy-Patačić predstavlja istaknuti primjer monumentalne, a skladne kasnobarokne palače ovog dijela Hrvatske. Vezano uz energetske radove palače, trenutno je u tijeku izrada projektne dokumentacije, čija je ukupna vrijednost oko 130.000 eura. Primarni je cilj energetske obnove Glazbene škole, koju trenutno pohađa više od 850 učenika iz gotovo cijele Hrvatske te inozemstva, osigurati suvremene prostorne uvjete za održavanje nastave – ističe Pascuttini-Juraga.

Obnova dviju utvrda

Zahvaljujući razumijevanju Ministarstva kulture i medija, značajna sredstva osigurana su i za potpunu obnovu Starog grada, na što se u Varaždinu čekalo 35 godina! - Radovi obnove započeli su lani, kada je sredstvima Ministarstva sanirana gotička kula, te je kroz Program zaštite i očuvanja nepokretnih kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija odobreno 15.926 eura za građevinsku sanaciju i konzervatorsko-restauratorske radove. S ciljem financiranja nastavka radova, 2023. godine iz Programa zaštite i očuvanja nepokretnih kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija odobreno je još 26.544 eura za obnovu ulazne renesansne kule. Također, planira se početak energetske obnove Starog grada, koja se financira preko Ministarstva kulture i medija kroz Nacionalni program oporavka i otpornosti, za

Vesna Pascuttini-Juraga diplomirala je povijest Ministarstvu kulture i medija prilikom konzervacije i zna

Kneževac - Andrija kula u fazi obnove

što je odobreno 949.114 eura. Ovom obnovom doprinijet će se većoj funkcionalnosti prostora. Svi zahvati su usklađeni s principima zaštite i očuvanja nepokretnih kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija odobreno je još 26.544 eura za obnovu ulazne renesansne kule. Također, planira se početak energetske obnove Starog grada, koja se financira preko Ministarstva kulture i medija kroz Nacionalni program oporavka i otpornosti, za

CIRANJEM JAVNIH POTREBA U KULTURI DVIJE NAJSJEVERNIJE HRVATSKE ŽUPANIJE

nepokretne baštine i konzervatorsko- o vrijednom pokretnom inventaru

planovi s novim zgradama kojima je Ministarstvo kulture i medija početkom listopada dodijelilo sredstva u okviru Poziva na dodjelu
lače Erdödy-Patačić, Starog grada u Čakovcu, Dvorca Erdödy u Marofu, čakovečke Visoke učiteljske škole, restauraciju Rangerovih oslika
samostana u Varaždinu...

“Od dva pronadena bunara u dvorištu varaždinske vijećnice, jedan će se rekonstruirati i prezentirati”
VESNA PASCUTTINI-JURAGA

a, dr. sc. povijesti umjetnosti, rođena je u Varaždinu. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
t umjetnosti i etnologiju. Doktorirala je na Odsjeku povijesti umjetnosti Sveučilišta u Zadru. Radi u
lija, u Konzervatorskom odjelu u Varaždinu, na funkciji pročelnice. Aktivno sudjeluje kao stručni nadzor
restauracije kulturne baštine na području Varaždinske i Međimurske županije. Sudjeluje redovito na
nstvenim i stručnim skupovima te je objavila više stručnih i znanstvenih radova.

Utvrđeni plemićki dvorac u Čakovcu

sredstava iz Fonda solidarnosti
Europske unije (FSEU) odobri-
lo Muzeju Međimurja Čakovec
iznos od 26.150.000 kuna za
projekt Izrade projektne do-
kumentacije i provedbu mjera
zaštite palače Starog grada
Čakovec (Muzej Međimurja).
- Stari grad u Čakovcu vjerojat-
no je najpoznatiji profani spo-
menik u Međimurju. Na mje-
stu današnjeg Starog grada prvi
poznati vlasnik Dimitrije Chak
u 13. stoljeću gradi utvrdu, koja

je u kasnijim razdobljima bila
pregrađivana i dograđivana.
Čakovečki Stari grad sastoji
se od vanjskih obrambenih
zidina sa snažnim renesansnim
bastionima i barokne palače
čija četiri krila formiraju unu-
trašnje dvorište - atrij. Nakon
brojnih namjena, od 1954.
godine u dvorcu se nalazi
Muzej Međimurja Čakovec, s
bogatim zbirka i galerijom
umjetnina. Odobrena sredstva
utrošena su za izradu projek-

tne dokumentacije te potom
i sanaciju oštećenja nastalih
u potresu, a sve u suradnji s
Konzervatorskim odjelom u
Varaždinu, nadležnim za po-
dručje Međimurske županije i
Varaždinske županije – napo-
minje Vesna Pascuttini-Juraga.

Andrijina kula

Usmjerenost Ministarstva
očuvanju baštine u dvjema
najsjevernijim županijama od-
lično ilustrira još čitav niz in-
vesticija. Primjerice, na Andri-
jinoj kuli u Gornjem Knežincu
u tijeku su radovi građevinske
sanacije i ojačanja konstrukcije.
Potom će se kula urediti i prive-
sti u kulturno-turističke svrhe.
- Smještena je na uzdignutom
platou usred naselja, u nepo-
srednoj blizini crkve. Prema
legendi, u njoj je 1203. godine
ugarsko-hrvatski kralj Emerik
zatvorio brata Andriju, hercega
Dalmacije, Hrvatske i Slavo-
nije, kasnijeg kralja. Tijekom
2022. godine izrađen je kon-
zervatorski elaborat i tehnička

dokumentacija za izvedbu
konstruktivne sanacije kule,
što je financiralo Ministarstvo
kulture i medija s iznosom od
13.272 eura. Radove sanacije s
kojima se počelo ove godine,
također sufinancira u iznosu
od 19.908 eura. Posla imamo
i s dvorcem u Novom Marofu,
u kojem se već drugu godinu
zaredom provode konzerva-
torsko-restauratorski radovi na
zidnom osliku na 1. katu. Nai-
me, u središtu stropa, u stucco
okviru s florealnom geometrij-
skom dekoracijom, nalazi se
slika na platnu s oslikom neba.
Dvorac Erdödy jednodatna je
kasnobarokna–klasicistička
građevina, tlocrtno u obli-
ku četverokuta s unutarnjim
dvorištem. Na glavnom se
pročelju ističe klasicistička
altana s tri arkadna otvora u
prizemlju i četiri jonska stupa
na katu. Unutar povijesnog
parka u neposrednoj blizini
dvorca nalaze se gospodarski
i drugi objekti iz vremena 19.
i početka 20. stoljeća. Konzer-

vatorsko-restauratorske radove
na zidnom osliku sufinancira
Ministarstvo kulture i medija.
U 2022. godini iznos sufinan-
ciranja iznosio je 13.272 eura
te je identičan iznos za radove
odobren i ove godine – veli
Pascuttini-Juraga.

I dodaje:

- Na području Međimurske
županije također se provodi
cijeli niz programa obnove
i očuvanja kulturnih dobara
te barem dio njih vrijedi
spomenuti. Tako na objektu
nekadašnje Visoke učiteljske
škole (danas Učiteljski fakultet)
u Čakovcu proteklih nekoliko
godina Ministarstvo sufinan-
cira sanaciju pročelja. Visoka
učiteljska škola, nekadašnja
preparandija, osnovana je 1879.
godine kao mađarska Učiteljska
škola. S poznatim čakovečkim
poduzetnikom i graditeljem

niz pokretnog inventara na
području Varaždinske i Me-
đimurske županije – knjižne
grade, oltara, sakristijskih
ormara, propovjedaonica, ku-
čišta orgulja, instrumentalnog
ustroja orgulja... - naglasila je
pročelnica Konzervatorskog
odjela u Varaždinu.

Restauratori rade punom parom

Pored navedenih programa
zaštite i očuvanja kulturnih
dobara važno je spomenuti i
radove koje provodi Hrvatski
restauratorski zavod, a finan-
cira Ministarstvo kulture i
medija. Naime, na području
Varaždinske županije ističu
se konzervatorsko-restaura-
torski radovi na obnovi vrlo
vrijednog zidnog oslika Ivana
Krstitelja Rangera koji se na-
lazi u ljekarni Franjevačkog
samostana u Varaždinu. Lje-
karna Franjevačkog samo-
stana izgrađena je u drugoj
polovici 17. stoljeća zajedno s
Infirmaryom, nemoćnicom za
franjevačku subraću. Ljekarna
je smještena u zasebnom, ali
sa samostanom spojenom za-
padnom krilu izvan klauzura.
Ranger je oslikao jednu od pri-
zemnih prostorija, prikazavši
na plitkom svodu (nekadašnje)
ljekarne slojeviti ikonološki
sakralno-svjetovni program
koji uključuje Blaženu Djevicu
Mariju, alegorije prapočela i
četiri kontinenta, starozavjet-
ne proroke ukomponirane u
iluzionističku arhitekturu.

- Od iznimne su važnosti i
konzervatorsko-restauratorski
radovi na štuko dekoraciji
i zidnom osliku u knjižnici
nekadašnjeg pavlinskog samo-
stana u Lepoglavi. Knjižnica
je izgrađena početkom 18.
stoljeća, a visoki bačvasti svod
resi bogata i kvalitetna štu-
kodekoracija s četiri oslikana
medaljona, dok je u tjemenu
svoda u štuku izveden pelikan.
Štuko dekoracija ukrašava i
špalete i nadvoje oko prozora.
Zidne slike nalaze se u luneta-
ma svoda te je u tijeku njihove
čišćenje. Sve to doprinijet će
ispravnoj prezentaciji ovog vrlo
vrijednog segmenta baštine...
Na području Međimurske žu-
panije zadnjih nekoliko godina
provode se radovi na sanaciji
cinktora oko crkve sv. Jurja u
Lopatincu. Graditeljski sklop
crkve sv. Jurja reprezentativni
je primjer barokne sakralne
arhitekture, a cilj je programa
koji provodi HRZ obnova i re-
konstrukcija cinktora u smislu
građevinske sanacije i sanacije
konstrukcije, praćene resta-
uratorskim radovima, čime
se želi doprinijeti očuvanju
njegovih vrijednosti. Također,
HRZ provodi i konzervatorsko-
restauratorske radove na vrlo
vrijednom pokretnom inventa-
ru (Vukovoj, Štrigova, Gradski
muzej Varaždin) – zaključila je
dr. sc. Vesna Pascuttini-Juraga.

Već nekoliko godina traju radovi na sanaciji cinktora oko crkve sv. Jurja u Lopatincu

Valentom Morandinijem stari-
jim sklopljen je ugovor o grad-
nji građevine, koja je izgrađena
u prosincu 1888. godine, na ve-
likoj površini u istočnom dijelu
grada, van tadašnje povijesne
jezgre u blizini željezničke
pruge. To je skladna historici-
stička građevina u talijanskim
neorenesansnim oblicima.
Ukupan iznos sufinanciranja
u razdoblju od 2020. do 2023.
godine iznosi 92.905 eura. U
crkvi pak, sv. Leonarda u Go-
ričanu, provode se radovi na
obnovi zidnog oslika, za što je
u razdoblju od 2020. do 2023.
godine Ministarstvo kulture i
medija izdvojilo ukupno 33.180
eura. Crkva je smještena u
središtu naselja, na mjestu
nekadašnjeg kipa sv. Leonarda.
Zajedno s kurijom župnog
dvora te pilom Sv. Obitelji
predstavlja značajno kasno-
barokno arhitektonsko djelo.
Crkva je u nekoliko navrata bila
oslikana - prvi zapis govori o
oslikavanju 1793. godine, drugi
1821. godine (za župnika Ivana
Gaalja), a posljednje slikarije
potječu iz 1928. godine, te ih
je izveo slikar Stjepan Pleško iz
Zagreba. Tu je i zgrada Pučkog
otvorenog učilišta u Čakovcu,
koja potječe iz 1903. godine
i izgrađena je u stilu mađar-
ske secesije. Njezina prvotna
namjena bila je pučka škola,
a još i danas služi u funkciji
obrazovanja. Ministarstvo
sufinancira radove na sanaciji
obnove zgrade, a ukupan iznos
sufinanciranja u razdoblju od
2021. do 2023. godine iznosi
19.908 eura. Osim intenzivnih
radova na objektima kulturne
baštine, obnavlja se i čitav